

**ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА
ПОЖАРЕВАЦ Д.О.О.
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И
ВОДОПРИВРЕДЕ**

БИЛТЕН

Датум: 10. 05. 2019.

**Дунавска 91,12000 Пожаревац
Централа: (012)553-131 ; Факс:553-133; e-mail:[pssstig @mts.rs](mailto:pssstig@mts.rs)**

Садржај:

❖ Значај правилног узорковања земљишта – Ана Ђорђевић.....	3
❖ Вирус бронзавости парадајза- Звездана Јовановић.....	3
❖ Варење хране код преживара -Дане Хркаловић.....	4
❖ Измузиште - Ненад Вујчић.....	5
❖ Задругарство као решење за мала и средња пољопривредна газдинства – Александар Стојановић.....	5
❖ Заштита пшенице – Јовица Јуришић	6
❖ Фолијарна ђубрива у исхрани гајених биљака -Јоргованка Влајковац.....	7

Значај правилног узорковања земљишта

Правилно узорковање земљишта представља једну од најзначајнијих мера у систему контроле плодности и употребе минералних и органских ђубрива, по упуству Пољопривредне саветодавне и стручне службе.

Производне особине и квалитет неког земљишта може се установити једино агрохемијском анализом.

При анализи земљишта врши се одређивање садржаја: азота, фосфора, калијума, калцијум-карбоната (креча), хумуса као и рН вредност земљишта.

Правилно узимање узорака земљишта за анализу је од великог значаја, правилно или неправилно узорковање утиче директно на резултате анализе, а самим тим и на доношење препоруке за анализирано земљиште.

За анализу се узима просечан узорак, што заправо значи да тај један узорак представља уједначен квалитет земљишта за целу производну парцелу величине до 5 ха. Такав узорак се добија тако што се 20-25 појединачних узорака узетих у цик-цак линији по целој површини земљишта са те производне парцеле измеша и од те смеше за анализу издвоји и донесе 0,5-1 кг. Уколико је парцела већа од 5 ха, са сваких нових површина формира се посебан узорак са нагласком броја парцеле и потеза како би се знало са ког дела парцеле је узет узорак

Производна парцела у овом случају представља земљиште на којем се гаји пољопривредно биље и примењиване су исте или сличне агротехничке мере.

Сваки појединачни узорак се узима сондом или ашовом 0-30 цм дубине за ратарске усеве, а за воћњаке и винограде у два нивоа, први 0-30 цм и други 30-60 цм дубине са једног места узорковања.

Ана Ђорђевић, дипл.инж.

Вирус бронзавости парадајза

Усев парадајза који се гаји у заштићеном простору се налазе у различитим фазама развоја и у зависности од времена садње развој парадајза је од фазе формирања споредних стабала до фазе развоја плодова.

У протеклих неколико година уочени су проблеми у производњи парадајза услед присуства вируса бронзавости парадајза. Почетни симптом овог обољења се јавља у виду задебљања нерава на младом лишћу на коме се могу јавити прстенасте пеге. Младо заражено лишће се увија навише или наниже и постаје крто, док се стабло скраћује и добија изглед жбуна. Типичан симптом је бронзаста боја која се прво јавља на наличју листа, а затим се шири по целом листу. На зараженим плодовима парадајза се јављају бледоцрвена и бела поља оивичена концентричним круговима и такви плодови губе тржишну вредност.

Вирус бронзавости парадајза се одржава у многобројним природним домаћинима који служе као извор заразе као што су велики број коровских врста и украсних биљака, а његови преносиоци су трипси од којих је најзначајнији калифорниски цветни трипс и тренутно се на цветовима парадајза у затвореном простору региструје присуство на цвету .

Против обољења не постоје хемијске мере заштите и једном заражена биљка остаје заражена до краја вегетације и зато су најважније превентивне мере заштите у које спадају:

- здрав садни материјал,
- уништавањ коровских биљака ,
- уништавање заражених биљака,
- сузбијање трипса,
- плодоред ,
- примена толератних сорти поврћа.

Произвођачима парадајза се препоручује да прегледају биљке парадајза на присуство трипса тако што ће се отресати биљни делови на белу подлогу и уколико се региструје његово присуство препоручује се примена инсектицида а.м.spinosad (Laser) у количини од 0,04%.

Слике:Симптоми вируса бронзавости парадајза и појава трипса на цвету

Звездана Јовановић,дипл.инж.

Варење хране код преживара

Производња животиња зависи од генетских предиспозиција , здравља животиња, а посебно значење има квалитет и количина хране. Способност варења зависи од грађе и функције органа за варење а уз то је повезана са старошћу животиња. Желудац код говеда састоји се од 4 дела: бурага (rumen), капуре (reticulum), листавац (omasum) и сиришта (abomasum). Бураг, капуре и листавац називају се преджелудци (proventriculi), а сириште сматрамо правим желудцем. Телад се рађа с анатомски, функционално и метаболички неразвијеним преджелудцима, који једва достижу половину величине сиришта. Развој преджелудца уско је везан са узимањем чврсте хране која убрзава њихов развој, доводи до повећања волумена преджелудца, јача њихову слузницу и машиће, а развијају се бурагове ресице. Долази до развоја микрофлоре бурага неопходне за варење хране богате у већој или мањој мери целулозом.

Након тељења у првих неколико дана и недеља телад мора примити храну у течном стању, јер само таква храна може мимојиди неразвијене преджелудце. Растом телета уз постепено узимање концентроване и кабасте хране ступају у функцију преджелудци.

Функција преджелудаца уследи након 14 – 16 недеља живота тако да волумен бурага у 16. недељи живота достиже 70 - 80% запремине тела.

Варење хране код преживара одвија се у две различите фазе:

- ферментативна уз помоћ бактерија и протозоа у преджелудцима
- хемијска уз помоћ ензима органозма

Дане Хркаловић, дипл.инж.

Измузиште

Измузишта су посебна одељења или ћак зграде са комплетном опремом за мужу, обраду И чување млека. Мужа у измузиштима је повезана са слободним начином држања крава. Тада краве у време за мужу долазе саме у измузиште и из њега се враћају. Користи се иста опрема као код система муже са цевима код везаног начина држања крава.Ипак, разлика је велика у неколико битних момената, као што су:

- Краве створе навику да у одређено време И по одређеном редоследу у групи долазе у измузиште,
- Човек – музач стоји на око 70 цм ниже у односу на краву,па не мора да се повија у току радова око муже
- Краве су у измузиштустоје једна до друге, па је кретање музача знатно краће,
- Млеко-вод се поставља испод нивоа крава, па млеко отиче природним падом,
- Микро-клима И општа хигијена сун а високом нивоу,

По начину уласка – изласка крава измузишта се деле у две групе – на групна И на појединачна:

- Код групних измузишта ођедном улазе групе крава. Тада се настоји да групе крава на мужи буду што уједначеније, тако да мужа свих крава у групи траје пођеднако дуго.
- Појединачна измузишта имају предност управо по томе што групе за мужу не морају да буду уједначене – свака крава долази на мужу појединачно И одлази на крају муже.

Ненад Вујчић дипл. инж.

Задругарство као решење за мала и средња пољопривредна газдинства

Брзе промене које се дешавају у светској економији, диктирају темпо брзог прилагођавања. Пољопривредним произвођачима је неопходно да би опстали у борби са немилосрдним законом тржишта да остваре два циља и то конкуретност робе и боља тржишна позиција. Да би успели у томе једно од решења за пољопривредне произвођаче се нуди у удруживању. На овај начин омогућава се боља организација, заштита економских интереса и лакше сналажење на тржишту.

Удруживањем у задруге постиже се лакша и боља презентација производа, могућност пласмана и мање количине производа, мање осцилације у цени производа, а

самим тим и озбиљније схватање и приступ од стране трговаца. Такође на овај начин произвођачи би заједно, уједињени истим интересима, решавали проблеме и у производњи и у промету.

Са уједначеним квалитетом лакше се испуњавају тржишни услови и лакше је опстајање на глобалном тржишту. Постижу се такозвана 3К, односно квалитет, квантитет и континуитет. Такође, оснивањем задруге произвођачи са мањим пласманом робе или услуга доводе се у равноправан положај са интересима “великих“ произвођача.

По Закону о задругама, задругу може основати најмање пет пољопривредних произвођача или других физичких лица која у својини имају или по другом основу користе земљиште, објекте или средства за рад у пољопривреди. Чланство у задрузи је добровољно, добровољан је приступ, али такође и излазак из задруге. Иступање из задруге се може остварити након годину дана чланства и након измиривања свих обавеза према задрузи. Након договора око оснивања задруге, доноси се Оснивачки акт, сви задругари оснивачи потписују Уговор о оснивању. Задруга сама обезбеђује почетни капитал, који се мора укњижити на име сваког од оснивача. На овај начин задругари задржавају своју аутономију и независност, право да сами управљају својом задругом. Заказује се Оснивачка Скупштина, на којој се: бирају Председник скупштине, органи задруге (Директор задруге, Управни одбор и Нацорни одбор) и усвајају се задружна правила.

Следећи корак је упис задруге у Агенцију за привредне регистре, подношењем захтева за регистрацију основане задруге, остале потребне документације као и потврде о уплатама такси (Републичком заводу за статистику Београд и Агенцији за привредне регистре). Након добијања решења о упису, које садржи матични број задруге као и порески идентификациони број, отвара се пословни рачун код банке и може се почети са пословањем.

Александар Стојановић, дипл.инж.

Заштита пшенице

На терену ПССС Пожаревац усеви озиме пшенице се, зависно од локалитета и рокова сетве, налазе у фази од средине до краја класања, па до почетка цветања (55-61 ВВСН).

У усевима који улазе у осетљиву фазу цветања постоји опасност од инфекције проузроковачем фузариозе класа (**Fusarium graminearum**), што може неповољно утицати на принос и квалитет зрна. За остварење и ширење инфекције су потребне

падавине и висока релативна влажност ваздуха у периоду цветања.

Произвођачима се препоручује обилазак усева пшенице ради утврђивања фазе развоја. У усевима који су ушли у фазу цветања (најмање 5% класова избацило прашнике), по стабилизацији временских услова, препоручује се примена неког од регистрованих фунгицида:

- Prosaro 250 EC (tebukonazol + protiokonazol) 0,75-1 l/ha
- Zamir 400 EW (prohloraz+tebukonazol) 0,75-1 l/ha
- Cello (tebukonazol + protiokonazol + spiroksamin) 1,25 l/ha
- Antre plus (tebukonazol+tiofanat-metil) 1,5 l/ha

Јовица Јуришић, дипл. инж.

Фолијарна ђубрива у исхрани гајених биљака

Хранива се могу додавати као органска и као минерална ђубрива, у чврстом и течном стању, преко земљишта и фолијарно. Фолијарно ђубрење или ђубрење преко листа заснива се на сазнању да биљке могу да усвајају хранива и преко листа и других органа. Фолијарно прихрањивање се примењује када је биљка формирала довољно велику лисну површину која ће прихватити ту количину хранива.

Концентрација водених раствора за фолијарно ђубрење је различита и зависи од тога које се ђубриво користи, за који усев, и да ли се ђубри микро или макро елементима. Микро елементи се примењују у концентрацији од 0,1-2 %, а макро елементи 4-7 %. Веће концентрације могу оштетити биљке и довести до појаве ожеготина.

На плодним земљиштима фолијарно ђубрење је мање ефикасно, а највећи ефекат ова мера има онда када се на биљкама појављују симптоми недостатка неког хранива. С обзиром да биљке преко листа брже усвајају храниво које недостаје него преко земљишта, фолијарним ђубрењем врло брзо се примећују позитивни знаци промена али су они краткотрајни. Шта то значи?

Фолијарним ђубрењем може се дати највише 3 - 4 кг чистих N, P и K хранива по хектару и то са неколико третмана. С обзиром да се зна да су потребе биљака у овим хранивима далеко веће (потребе пшенице за азотом су изнад 120 kg/ha, кукуруза 180 kg/ha) јасно је да се оваким начином ђубрења не може у потпуности обезбедити потреба биљака за хранивима.

Фолијарна ђубрива су ефикасна тек као допунска ђубрива, односно кад већ имамо добру равнотежу хранива у земљишту што се може постићи искључиво органским и минералним ђубривима и њиховим додавањем преко земљишта.

Данас се на тржишту могу наћи различита фолијарна ђубрива која се без проблема могу користити на свим гајеним биљкама, али искључиво као помоћ земљишним ђубривима.

Јоргованка Влајковац, дипл. инж.

KONTAKTIRAJTE
SVOG SAVETODAVCA
I OBJAVITE PONUDU
VAŠIH PROIZVODA!

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

- Svi poljoprivredni proizvođači koji imaju višak proizvoda za tržište mogu kontaktirati svog poljoprivrednog savetodavca i objaviti besplatnu ponudu svojih proizvoda na sajtu AGROPONUDA <http://www.agroponuda.com>

Broj objavljenih agroponuda	
Broj realizovanih agroponuda	

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVEŠTAJ ZA POVRĆE - ZELENA PIJACA

Datum prikupljanja podataka: 06/05/2019

Mesto prikupljanja cena: Požarevac

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko nije drugačije naznačeno.

R.br	Proizvod	Tip ili sorta	Veličina	Pakovanje	Poreklo	Jed. mere	Cena (din)		
							min	max	dom
1	Blitva	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	veza	30.00	40.00	30.00
2	Cvekla	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	60.00	70.00	60.00
3	Celer	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	250.00	290.00	260.00
4	Karfiol	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	120.00	130.00	130.00
5	Krompir	beli	srednja	standardno	Domaće	kg	80.00	90.00	80.00
6	Krompir	crveni	srednja	standardno	Domaće	kg	80.00	90.00	80.00
7	Pasulj	šareni	srednja	standardno	Domaće	kg	280.00	300.00	300.00
8	Pasulj	beli	srednja	standardno	Domaće	kg	250.00	280.00	280.00
9	Krompir	mladi	srednja	standardno	Domaće	kg	140.00	170.00	150.00
10	Kupus	mladi	srednja	standardno	Domaće	kg	120.00	140.00	130.00
11	Luk crni	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	80.00	90.00	80.00
12	Luk beli	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	500.00	550.00	550.00
13	Tikvice	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	130.00	150.00	130.00
14	Krastavac	salatar	srednja	standardno	Domaće	kg	70.00	100.00	90.00
15	Paradajz	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	220.00	270.00	250.00
16	Brokola	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	170.00	190.00	180.00
17	Lubenica	sve sorte	srednja	standardno	Strano	kg	160.00	170.00	170.00
18	Paškanat	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	230.00	250.00	250.00
19	Pečurke	šampinjoni	srednja	standardno	Domaće	kg	180.00	220.00	200.00
20	Peršun	lišćar	srednja	standardno	Domaće	veza	20.00	30.00	30.00

IZVEŠTAJ ZA VOĆE - ZELENA PIJACA

Datum prikupljanja podataka: 06/05/2019

Mesto prikupljanja cena: Požarevac

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko nije drugačije naznačeno.

R.br	Proizvod	Tip ili sorta	Veličina	Pakovanje	Poreklo	Jed. mere	Cena (din)		
							min	max	dom
1	Banana	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	140.00	150.00	150.00
2	Jabuka	ostale	srednja	standardno	Domaće	kg	40.00	50.00	50.00
3	Kruška	ostale	srednja	standardno	Domaće	kg	140.00	200.00	150.00
4	Jabuka	Delišes zlatni	srednja	standardno	Domaće	kg	70.00	100.00	80.00
5	Jabuka	Delišes ruž.	srednja	standardno	Domaće	kg	70.00	100.00	80.00
6	Jabuka	Greni Smit	srednja	standardno	Domaće	kg	70.00	100.00	80.00
7	Jabuka	Ajdared	srednja	standardno	Domaće	kg	70.00	90.00	90.00
8	Limun	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	180.00	220.00	200.00
9	Lešnik	očišćen	srednja	standardno	Domaće	kg	1100.00	1200.00	1200.00
10	Orah	očišćen	srednja	standardno	Domaće	kg	700.00	800.00	800.00
11	Pomorandža	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	120.00	140.00	130.00
12	Šljiva	suva	srednja	standardno	Domaće	kg	350.00	400.00	400.00
13	Smokva	suva	srednja	standardno	Domaće	kg	550.00	600.00	550.00
14	Nar	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	190.00	200.00	200.00
15	Trešnja	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	380.00	400.00	400.00
16	Jagoda	sve sorte	srednja	standardno	Domaće	kg	250.00	300.00	250.00

